

Epesasba rakwa du taakwaké Pol kavin nyéga

¹ *Got wunat wadék wuné Pol Krai Jisasna kudi kure yaakwa du rate wuné gunat wakweyo nyégaba. Guné Gotna du taakwa Epesasba ragunéka gunat wuné wakweyo. Guné Krai Jisasna jébaaba yaale déku kudi miték véknwukwa du taakwa, gunat wuné wakweyo.

² Naana yaapa Got gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yate, yéknwun mawulé kwayéte, Némaan Ban Jisas Krai waga male yadu guné miték raké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

Got wadéka Krai naanat dé kutkalé yak

³ Naané naana Némaan Ban Jisas Kraisna yaapa Gotna yéba kevékéngé naané yo. Naané Jisas Krai wale nakurak mawulé yate ranaka Got naana mawulat kutkalé yate dé akwi yéknwun mawulé naané ké débu tiyaak. Tiyaadéka naané Gotna du taakwa rate déku gayéké naané saaki sanévéknwu. Yate Got waga yadéngé naané déku yéba kevékéngé naané yo. ⁴⁻⁵ *Déknyényba Got kényi kékmaa kuttaknamarék yadén tulé dé wak, naané Jisas Krai wale nakurak mawulé yate déku du taakwa ranoké. Déku du taakwa rate déku méniba yéknwun mu yakwa du taakwa ranoké, Got déknyényba waga dé wak. Got naané ké

* **1:1:** Ap 18:19-21, 19:1-40, 20:17-38

* **1:4-5:** Jo 15:16; 2 Te

2:13; Ep 5:27

mawulat kapére yate dé déku mawuléba wak, Jisas Kraiss yae naanéki kiyaaadu naané déku kémba ranoké. Naané déku kémba ranoké Got apuba apuba dé mawulé yak. ⁶ Waga yate dé naanat kutkalé yate naanéki mawulé lékte dé akwi yéknwun mawulé débu tiyaak, naané Jisas Kraissna du taakwa ranakwa bege. Déké dé mawulat kapére yo. Got waga tiyaadéni déku yéba kevérékge naané yo.

⁷⁻⁸ *Kraiss naanéki kiyaaadéka déku wény akudéka dé Got naanat kérae yanan kapéredi mu débu yatnyéputik. Yatnyéputiye yanan kapéredi muké tépa sanévéknwumarék yaké dé yo. Got waga yate naanéki némaa mawulé lékte naanat kutkalé yate dé yéknwun mawulé male naanéki débu tiyaak. Waga yate dé miték male dé yak naanat. ⁹ Déknyényba Got dé wak, déku nyaan Jisas Kraiss jébaa yadu dé nak jébaa yadéranké. Taale déku jébaa dé Got paakuk. Dé wak, “Kukba wani jébaa derét wakwatnyéki wuné yo.” Naate watakne dé taale wani jébaa paakuk. Bulaa dé naanat wani jébaa wakwatnyu. Got yadéran jébaaké miték kutdéngeké, bulaa dé Got naanat wani jébaa wakwatnyu. ¹⁰ Got yadéran jébaa kéga. Déknyényba wadén tulé yaadu Got nyét, képmáa, wani taaléba rakwa du taakwa gwalmu wawo akwi kérae nakurakba takne Kraiské kwayéki dé yo. Kwayédu Kraiss akwi muké némaan ban raké dé yo.

¹¹ Got déku mawuléba sanévéknwute dé akwi jébaa yo. Yate taale dé naané Judana du taakwat wak. Kraiss yadéran jébaaké sanévéknwe

* 1:7-8: Ep 2:7

watakne dé naanat déku kémba taknadék naané Kraiské wale nakurak mawulé yate ro. ¹² Naané Judana du taakwa taale naané Kraiské miték sanévéknwuk. Sanévéknwunaka Got dé mawulé yak, nak du taakwa naanat véte déku yéba miték kevérekdoké.

¹³ *Naané taale Kraiské miték sanévéknwunaka kukba guné nak gena du taakwa déké adél kudi guné véknwuk. Guné wani kudi véknwute guné kutdengék. Kraiské gunéké kiyae gunat dé kutkalé yak, guné dé wale miték rasaakugunuké. Waga kutdengte guné déké miték sanévéknwute guné wak, “Déku kudi wan adél kudi.” Naate waganéka Got déku Yaamabi dé gunéké kwayék. Kwayéte dé akwi du taakwat wakwatnyu gunéké. Guné Kraiské du taakwa guné ro. Kraiské Jiskasna jébaaba yaalan akwi du taakwaké déku Yaamabi kwayéké nae déknyényba Got dé kwayédéranké “Adél” naak. Naadén pulak, gunéké déku Yaamabi kwayéte dé akwi du taakwat wakwatnyu, guné Kraiské du taakwa ragunékwaké. ¹⁴ *Got déku Yaamabi tiyaadéka naané kutdengék. Got débu wak, déku du taakwa dé wale déku gayéba rado déké yéknwun mu kwayédéranké. Wadén pulak dé naané yéknwun mu tiyaaké dé yo. Waga naané kutdengék, Got taale déku Yaamabi naané tiyaadén bege. Kutdengte naané déké yéknwun mawulé yate déku yéba kevérekgé naané yo.

De miték kutdengdoké dé Pol Gorét waato

* **1:13:** Ep 4:30 * **1:14:** 2 Ko 1:22

15-16 *Got naanat waga kutkalé yadéka guné Epesasba rakwa du taakwaké sanévéknwute, Gorét waatate, déku yéba apuba apuba wuné kevéreknu. Guné naana Némaan Ban Jisaské miték sanévéknwute dé wale nakurak mawulé yate ragunékwaké, wunébu véknwuk. Guné Gotna akwi du taakwaké mawulat kapére yate derét kutkalé yagunékwaké, wunébu véknwuk. Véknwute gunéké sanévéknwute Gorét waatate déku yéba apuba apuba wuné kevéreknu. ¹⁷ Yate wuné dérét waatasaaku, dé gunéké yéknwun mawulé kwayéduké. Kwayédu guné Kraiské miték kutdénké guné yo. Kraiské gunéké yakwedén akwi jébaaké wawo miték kutdénké guné yo. Waga kutdénngunuké wuné Gorét waatasaaku. Got wan naana Némaan Ban Jisas Kraiské némaan ban. Dé naana yaapa rate déku gayéba dé némaan ban ro. ¹⁸ Dé guna mawulat kutkalé yadu guné nyégélgunuké wadén yéknwun muké miték kutdénngunuké, wuné dérét waatasaaku. Naané déku jébaaba yaalanoké wadén déku du taakwa dé wale déku gayéba rate miték male rasaakunaraké miték kutdénngunuké, wuné dérét waatasaaku. ¹⁹⁻²⁰ *Déku apa akwi némaan duna apat débu talaknak. Talaknadék dé apa yate déké miték sanévéknwukwa du taakwa naanat kutkalé yadéranké miték kutdénngunuké, wuné dérét waatasaaku. Déknyényba Jisas Kraiské kiyadéka Got wani apa yate wadéka dé tépa nébéle raapmék. Raapme dé Gotna gayét waarék. Waare dé némaan ban rate Gotna yéknwun tuwa

* **1:15-16:** Kl 1:4-11 * **1:19-20:** Yi 1:3, 13

taababa dé ro. ²¹ *Got apa yate wadéka Krai dé akwi némaan du taakwa, akwi kubu du, apa yakwa akwi du taakwa, nak du taakwaké vékwa du taakwa, wani akwi du taakwaké dé némaan ban ro. Dé akwi némaan du taakwat, débu talaknak. Talakne dé bulaa rakwa némaan du taakwa, kukba raran némaan du taakwa, akwi du taakwaké dé némaan ban ro. ²² *Got débu wak, Krai Jisas apat kapére yate akwi muké némaan ban raduké. Got débu wak, Krai Jisas némaan ban rate naané déku jébaaba yaalan akwi du taakwaké miték véduké. ²³ Krai Jisas apa yate akwi muké dé akwi taaléba jébaa yo. Déku jébaaba yaalan du taakwa naané déku sépé pulak naané ro. Dé maakna pulak dé tu. Naané déku jébaaba yaalan du taakwa dé wale nakurak mawulé yate dé wale nakurakba rano, dé naané wale nakurakba radu, naané akwi miték male rasaakuké naané yo.

2

Got wadék naané kiyaan du taakwa pulak re kulé mawulé kérae Krai wale miték rasaaku

¹ *Déknyényba guné nak gena du taakwa guna mawuléba kapéredi mawulé dé wulae ték. Tédéka guné kapéredi mu guné yak. Yate guné kiyaan du taakwa yadakwa pulak guné Gotna kudi kaapuk véknwugunén. ² *Wani tulé guné kapéredi mu male guné yak. Kéni kępmaaba rakwa nak du taakwa yadakwa pulak guné yak. Yagunéka akwi kutakwana némaan

* **1:21:** Kl 2:15; Pl 2:9-10

* **1:22:** Kl 1:18

* **2:1:** Kl 2:13

* **2:2:** Ep 6:12

ban Seten guna némaan ban radéka guné déku kudi véknwuk. Bulaa wawo Seten Gotna kudi véknwumarék yakwa du taakwana mawuléba dé wulae tu. Téte dé derét tébéru, kapéredi mu yadoké. ³*Déknyényba naané Judana du taakwa waga naané rak. Naané naana képmawaarana kudi naané véknwuk. Véknwute naana sépéké male sanévéknwute naana kapéredi mawulé véknwute kapéredi mu naané yak. Gotna kudi véknwumarék yate, nak geba rakwa du taakwa kapéredi mu yadan pulak, naané wawo kapéredi mu naané yak. Wani tulé Got yanan kapéredi mu yakatadu mukatik wan miték yakatik dé yak.

⁴ Némaa mawulé lékgwa ban Got yanan kapéredi mu kaapuk yakatadén. Naanéké dé mawulé léknék. Lékte naanéké mawulat kapére dé yak. ⁵ Yate déku kapmu dé naanat Setenna taababa kéraak. Kérae kulé mawulé dé naanéké tiyaak, naané dé wale apuba apuba miték rasaakunoké. Déknyényba naané kiyaan du taakwa yadakwa pulak, naané Gotna kudi véknwumarék yate déké kutdénngmarék yate ranaka, dé naanéké mawulé lékte dé naanéké kulé mawulé bakna tiyaak, naané dé wale apuba apuba miték rasaakunoké. Déknyényba Krai Jisas kiyaadéka Got wadéka dé nébéle raapmék. Nébéle raapme Got wale dé rasaaku. Yadéka naané wawo Krai wale nakurak mawulé yate naané Got wale miték rasaaku. ⁶*Naané Krai Jisas wale nakurak mawulé yate ranaka Got naanat wawo débu wak, “Guné Krai wale wuna gayéba rakwa némaan du taakwa pulak guné ro.”

* **2:3:** Ta 3:3 * **2:6:** Ro 6:8

7 *Got dé waga wak, kukba raran du taakwa déku mawulé kutdéndoké. Got naanéké mawulat kapére yate naanéké mawulé lékte naanéké miték véte wadéka Krai Jisas naanéké kiyae naanat kutkalé dé yak. Du taakwa wani muké kutdéndoké Got dé naanat wak, Krai wale ranakwaké.

8 *Wunébu wakwek. Wan Got dé gunéké mawulé léknék. Mawulé lékte dé gunat kutkalé yate gunat Setenna taababa dé kéraak. Kéraadéka guné déké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naagunéka dé gunéké kulé mawulé kwayék. Gunat wuné waato. Guné jébaa yagunék Got gunéké dé kulé mawulé kwayék, kapu kaapuk? Wan kaapuk. Got déku kapmu dé gunéké kulé mawulé bakna kwayék. 9 *Naané jébaa ye kulé mawulé kéraano mukatik, naané naana yéba kevérekno. Naané naana yéba kevérekmarék yaké naané yo, Got déku kapmu yate naanéké kulé mawulé bakna tiyaadékwabege. 10 *Got naanéké kulé mawulé bakna tiyaadéka naané déku du taakwa naané ro. Rate naané Krai Jisas wale nakurak mawulé yate ro. Waga rate naané yéknwun mawulé yate miték rate nak du taakwat kutkalé yaké naané yo. Got naanéké kulé mawulé dé tiyao, naané déku du taakwa rate waga yanoké. Déknyényba Got dé wak, naané waga yanoké.

Kém vétik rananké Got wadék bulaa nakurak kémba naané ro

* 2:7: Ro 2:4 * 2:8: Ro 3:24; 2 Ti 1:9 * 2:9: Ta 3:5 * 2:10: Ta 2:14

11 Got gunéké mawulé lékte gunat Setenna taababa kéraadénké, guné kényi muké mé sanévéknwu. Déknyényba de guna sépé kaapuk sékudan. Wani tulé naané Judana du, naané Gotna du ranakwaké wakwatnyéké nae naana sépé sékwe, gunat wasélékte naané gunat wak, “Nak gena du. Sépé sékumarék yakwa du.”

12 *Wani tulé guné nak mawulé yate guné Krai Jisas wale nakurak mawulé kaapuk yagunén. Wani tulé guné naané Isrelna du taakwa wale kaapuk ragunén. Naané Got wadén du taakwa ranaka guné nak gena du taakwa, Got wamarék yadén du taakwa guné rak. Ragunéka Got némaa adél kudi déku du taakwat wakwetakne dé gunat wani kudi kaapuk wakwedén. Guné Gotké kutdéngraré yate dé wale nakurak mawulé yamarék yate séknaaba guné rak. Waga rate guné dé wale apuba apuba miték rasaakuké guné yapatik.

13 Déknyényba guné séknaaba guné rak. Bulaa guné naané Judana du taakwa wale Gotna du taakwa guné ro, Krai Jisas naanéki kiyaa déka déku wény akudéka guné déké miték sanévéknwugunékwa bege.

14 *Krai Jisas déku kapmu yadék guné nak gena du taakwa naané Judana du taakwa wale nakurak mawulé yate déku kémba naané ro. Déknyényba naané Juda nak gena du taakwa wale naané maama rak. Ranaka waariyanakwa mawulé naana mawuléba dé ték. Waariyanakwa

* **2:12:** Ro 9:4; 1 Te 4:13 * **2:14:** Kl 1:20; 1 Ko 12:13

mawulé wan raatmu pulak. Naané nak saknwuba ranaka guné nak saknwuba guné rak. Rate naané kém vétik naané rak. Waga ranaka nakurak kémba ranaran yaabu kaapuk kwaan. Yadéka Krai Jisas naané kiyae wani raatmu dé péraatnyék. Péraatnyédék nakurak mawulé yate nakurak kémba ranaran yaabu dé kwao. ¹⁵ Déknyényba naané Juda naana wupmalemu apa kudi naané apa yadéka, naané wani kudi véknwute wadéka pulak yate, naané nak gena du taakwa wale naané maama rak. Ranaka Krai Jisas kiyaadéka wani kudi naané apa kaapuk yadén. Krai waga dé yak, naané Judana du taakwa nak gena du taakwa wawo dé wale nakurak mawulé yate nakurak kulé kémba ranoké. Dé waga dé yak, naané maama ramarék yate waariyamarék yate nakurak mawulé yate miték ranoké. ¹⁶ *Dé miba dé kiyaak, naané Judana du taakwa nak gena du taakwa wale maama rasaakumarék yanoké. Dé miba dé kiyaak, naanat kérae naanat Gotké gwaamale kure yédu naané dé wale nakurak mawulé yate nakurak kémba male ranoké. ¹⁷ Dé yae dé naané akwi du taakwat yéknwun kudi wakwek. Guné nak geba rakwa du taakwa Got wale ramarék yate séknaaba guné rak. Naané Judana du taakwa Gotna du taakwa naané rak. Krai yae dé naanat wakwek, naané maama ramarék yate, waariyamarék yate, nakurak mawulé yate miték ranoké. ¹⁸ *Krai akwi du taakwa yadan kapéredi mawuléké débu kiyaak, Gotna Yaamabi naanat

* **2:16:** Kl 1:20, 22 * **2:18:** Ep 3:12

kutkalé yadu guné nak gena du taakwa naané Judana du taakwa wawo naané akwi naana yaapa Gotna du taakwa ranoké. Gotna Yaamabi nakurak male rate naanat dé kutkalé yo.

Naané Kraisna du taakwa Gotna ga pulak naané ro

¹⁹ Krais waga yadé k guné nak gena du taakwa bulaa guné naana maama kaapuk ragunékwa. Bulaa guné séknaaba rakwa du taakwa kaapuk ragunékwa. Bulaa guné naané wale nakurak mawulé yate Gotna akwi du taakwa wale guné nakurak mawulé yate ro. Bulaa guné Gotna kэмба guné ro.

²⁰ *Gaké guné kutdэngék. Taale de kwaan yaanétakno, ga miték kwaaduké. Gaké mé sanévéknwu. Gotna kém wan ga pulak. Guné Gotna kэмба ragunéka Got guna mawuléba dé ro. Krais Jisasna kudi kure yaakwa du Gotna yéba kudi wakwekwa du wale de némaan du de ro. Rate de taale yaanédan kwaan pulak de tu. Krais Jisas wan nyédé kwaan pulak dé tu. ²¹ *Dé naanat kutdéka déku taababa naané miték ro. Naanat wekna kutdu naané dé wale miték rasaakuké naané yo. Du yéknwun ga wekna kaadaka nak du taakwa de kutdэngék. Kukba wani ga miték male kwaaké dé yo. Naané wekna kaadakwa ga pulak naané ro. Kukba naané miték male rate Némaan Banna yéknwun ga pulak raké naané yo. Naané waga rate Gotna yéba kevérékgé naané yo.

²² *Guné nak gena du taakwa guné wawo naané

* **2:20:** 1 Ko 3:11 * **2:21:** 1 Ko 3:16; Kl 2:19 * **2:22:** 2 Ko 6:16

wale raké guné yo. Gotna Yaamabi dé jébaa yo, guné nak gena du taakwa naané Judana du taakwa wale, naané akwi Némaan Ban Kraisa Jisas wale nakurak mawulé yate, Got radéran yéknwun ga pulak ranoké.

3

Nak gena du taakwat Pol Kraisa kudi dé wakweyo

¹ *Wuné Pol, guné nak gena du taakwat wuné wakwesaaku, Kraisa Jisas gunéké kulé yaabu kutdu guné Gotna kémba yaalagunéranké. Wani jébaa gunéké yawuréka Kraisa Jisasna maama déku kudiké kélik yate wunat raamény gaba taknadak wuné ro. Rate Got gunéké yadén jébaaké sanévéknwute wuné dérét waato, dé gunat kutkalé yaduké. ² Gunébu kutdégék. Got dé wunat wak, wuné keni yéknwun jébaa yawuruké. Got dé wunat wak, wuné gunéké miték véte gunéké yadéka jébaaké gunat wakwewuruké. Wani muké gunébu kutdégék. Waga wuné sanévéknwu. ³ *Gunat walkamu kudi wuné wakwek, Got wunat wakwedén kudiké. Déknyényba paakudén kudiké guné nak gena du taakwat wuné wakwek. ⁴ Guné keni nyégaba kaviwuréknwun kudi véte guné kutdégéké guné yo, wuné Kraiské Got paakudén kudiké kutdégwurékwaké. ⁵ Déknyényba Got du taakwat wani kudi kaapuk wakwedén. Bulaa Got wadéka déku Yaamabi wani kudi débu wakwek, déku yéba kudi wakwekwa du Kraisa kudi kure yaakwa duwat wawo.

* **3:1:** Ep 4:1; Pl 1:13 * **3:3:** Ep 1:9; Kl 1:26

⁶ *Déknyényba paakudén kudi wan kéga: Nak gena du taakwa Krai Jiské yéknwun kudi miték véknwute, déku kudiké “Adél” naate, kulé mawulé kérae dé wale miték rasaakudoké, dé Got yaabu nak débu kurék. Nak gena du taakwa wawo naané Judana du taakwa wale Gotna kémba yaaladoké, Got yaabu nak débu kurék. Nak gena du taakwa Krai Jiské wale nakurak mawulé yate, naané Judana du taakwa nyégélnoké wadén yéknwun mu, de wawo nyégélnké de yo, Gorét. Déknyényba naané wani kudiké kutdénngmarék yate naana mawuléba kéga naané wak, “Naané Juda male Gotna kémba wulae dérét yéknwun mu nyégélnké naané yo.” Naate watakne bulaa kutdénngte naané wo, “Nak gena du taakwa wawo Gotna kémba yaale dérét yéknwun mu nyégélnké de yo.”

⁷ Got wunéké mawulé lékte wunat kutkalé yate dé wunat wak, wani yéknwun kudi wakwewuruké. Wunéké déku apa tiyaate dé wunat wak, apa yate Krai Jiskasna kudi wakwewuruké.

⁸ *Wuna mawuléba wuné wak, “Sal Got wadu némaan du dé nak gena du taakwat Krai Jiskasna kudi wakweké dé yo?” Naate wawuréka dé wuné bakna duké dé wani jébaa tiyaak. Dé wunéké mawulé lékte wunat wadékn wuné déké jébaa yate nak gena du taakwat Krai Jiskasna kudi wuné wakweyo. Krai Jiské wupmalemu yéknwun mu dé naanéké tiyao. Naané wani muké miték kutdénngké naané yapatiyu. Wani muké wawo wuné nak gena du taakwat wak-

* 3:6: Ep 2:13, 19

* 3:8: 1 Ko 15:9-10

weyo. ⁹*Déknyényba Got akwi mu dé kuttaknak. Yate taale déku kudi dé paakuk, kukba yadéran jébaaké. Wani kudi wupmalemu kwaaré paakutaknadéka dé rak. Radéka bulaa wunat wadék wuné wani muké wakweyo, akwi du taakwa paakudén kudi miték kutdéndoké.

¹⁰⁻¹¹ Got déknyényba wani kudi dé paakuk. Déknyényba dé naana Némaan Ban Krai Jisasnyét débu wak, naanat kutkalé yadu naané Judana du taakwa nak gena du taakwa wawo déku jébaaba yaale nakurak mawulé yate nakurak kémba ranoké. Naana Némaan Ban Krai Jisas naanat kutkalé yadu, naané Judana du taakwa nak gena du taakwa wawo, déku jébaaba yaale nakurak mawulé yate nakurak kémba rano, de Gotna gayéba rakwa akwi némaan du akwi kubu du wawo véké de yo. Véte kéga kutdéngké de yo. Got kés pulak nak pulak yéknwun mawulé yate akwi muké dé miték kutdéngék.

¹²*Naané naana Némaan Ban Krai Jisas wale nakurak mawulé yate, déké miték sanévéknwute, déku kudiké “Adél” naate, kéga kutdéngké naané yo. Naané wup yamarék yate Gotna méniba téte dé wale kudi bulké naané yo. Yéknwun mawulé yate dé wale kudi bulké naané yo. ¹³*Waga kutdéngte guné nak gena du taakwaké yawurén jébaaké sanévéknwute wuné gunat wo. Kaagél kutwurékwaké guné yéknwun mawulé yaké guné yo. Wuné gunéké Krai Jisasna jébaa yawuréka de kélik yate wunat raamény gaba kusola taknak.

* **3:9:** Kl 1:29 * **3:12:** Ep 2:18; Yi 4:16 * **3:13:** 2 Ti 2:10

Taknadaka kaagél wuné kuru gunéké. Kaagél kutwurékwaké guné sanévéknwute wani muké kapére mawulé yamarék yaké guné yo. Yate guné kéga waké guné yo, “Pol waga naanéké kaagél kutdéka nak du taakwa de naanéké sanévéknwu.” Naate waké guné yo.

Pol Gorét dé waato Krai deké mawulat kapére yadékwaké kutdéngdoké

¹⁴ Wunébu wakwek. Guné nak gena du taakwa wawo Gotna kémba yaalagunuké, Got yaabu nak débu kurék. Taale wani yaabuké kudi paakutakne kukba wunat wakwedéka bulaa wuné gunat wakweyo. Wani yéknwun yaabuké sanévéknwute wuné gunéké mawulé yate naana yaapa Gorét gunéké wuné waato. ¹⁵ Got dé akwi kémna yaapa ro, déku gayéba rakwa kém, kępmaaba rakwa kémké wawo. ¹⁶ *Yéknwun jébaa male dé yo. Yéknwun kudi male dé wakweyo. Yéknwun mawulé male dé tiyao. Tiyaadékwaa yéknwun mawulé kaapuk yamarék yaké dé yo. Rasaakuké dé yo. Got yéknwun ban radéka dérét wuné kéga waato. Dé déku apa kwayédu déku Yaamabi guna mawuléba wulae sékérékne téké dé yo. Tédu guné guna mawuléba apa yate miték téké guné yo. ¹⁷ Gorét kéga wawo wuné waato: Guné Krai Jisaské miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naagunu Krai Jisas guna mawuléba téké dé yo. Tédu guné du taakwaké mawulat kapére yate derét kutkalé yate apa yate téké guné yo. Kępmaa mi mégi kulékidéka mi apa ye tékwa pulak, guné deké mawulat kapére yate

* **3:16:** Kl 2:7; Jo 14:23

guné apa yate téké guné yo. ¹⁸ Téte guné Gotna du taakwa wale miték kutdénké guné yo. Krais Jisas naanéké mawulat kapére dé yo. Naanéké mawulat kapére yadékwá mu wan apakélé némaa mu. Akwi nak némaa mat débu talaknak. ¹⁹ Guné naanéké mawulat kapére yadékwaké miték kutdénngunuké, wuné mawulé yo. Krais Jisasna akwi mawuléké kutdénké naané yapatiyu. Guné déku mawuléké las kutdénkte las wawo kutdénké guné yo. Kutdénngunu Gotna mawuléba tékwa akwi yéknwun mawulé guna mawuléba wawo sékérekne téké dé yo. Waga wuné Gorét waato.

²⁰ *Gotna apa akwi némaan duna apat débu talaknak. Déku apa dé naana mawuléba jébaa yo. Yadéka Got dérét waatanaran akwi jébaa yaké dé apa yo. Sanévéknwunaran akwi jébaa wawo yaké dé apa yo. Nak jébaa wawo yaké dé apa yo. ²¹ Déknyényba dé wadéka Krais Jisas naanéké kiyae naanat Setenna taababa dé kéraak. Dé naané Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké apa dé tiyao. Waga yadékwaké sanévéknwute, naané bulaa rakwa du taakwa kukba raran du taakwa wawo déku yéba kevékénggé naané yo apuba apuba. Adél.

4

Naané Kraisna jébaaba yaalan du taakwa déku sépé naané ro

¹ *Got naanat waga kutkalé yadékwaké sanévéknwute, bulaa kényi kudi gunat wuné

* 3:20: Kl 1:29 * 4:1: Kl 1:10

wakweyo. Naana Némaan Ban Jisasna maama déku yéba yawurén jébaaké kélik yate wunat raamény gaba kusola taknadak waba rate bulaa kényi kudi gunat wuné wakweyo. Got gunat wadén pulak, guné yéknwun mawulé yate miték male raké guné yo. Guné déku du taakwa ragunuké, déknyényba Got gunat wadén pulak, yéknwun mawulé yate miték male raké guné yo. ² *Guné guna yéba kevérekmarék yate apuba apuba akwi du taakwat kwekére yaké guné yo. Kapéredi mu gunat yado guné rékaréka yamarék yate wani kapéredi mu derét yakatamarék yaké guné yo. Yate deké mawulat kapére yaké guné yo. ³ *Gotna Yaamabi yéknwun mawulé tiyaadéka naané nakurak mawulé yate ro. Waga rasaakuké mawulé yate guné apa jébaa yaké guné yo. Guné Krai Jisasna jébaaba yaalan nak du taakwa wale nakurak mawulé yate miték rasaakuké, guné apa jébaa yaké guné yo.

⁴ Krai Jisasna jébaaba yaalan akwi du taakwa, naané nakurak sépé naané ro. Gotna Yaamabi wan nakurak male dé tu, naana mawuléba. Got débu wak, naané akwi nakurak mawulé yate déku gayét ye dé wale nakurakba miték rasaakunoké. ⁵ Naana Némaan Ban wan nakurak male. Naané nakurak banké male miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naate naané Gotké yédakwa nakurak yaabuba yéké naané yo. Wani ban wan Krai Jisas. Naané nakurak yéba male naané gu yaaku. Wan Krai Jisasna yéba. ⁶ Naana yaapa Got wan nakurak male dé ro. Dé naané akwi du taakwaké

* 4:2: Kl 3:12-13 * 4:3: Ro 12:16-18; 1 Pi 3:8

dé miték vu. Dé naana mawuléba dé tu. Dé wadéka naané déké jébaa yo.

⁷ *Krais Jisas apat kapére yate dé naanéké nak nak kés pulak nak pulak apa dé tiyao, naané kés pulak nak pulak jébaa yanoké. ⁸ *Krais wani mu tiyaadékwaké, déknyényba du nak kényi kudi Gotna nyégaba dé kavik:

Déku apa déku maamana apat talaknadéka dé derét kérae kure waarék, nyérét.

Waare du taakwaké dé kés pulak nak pulak yéknwun mu kwayék. ⁹ Wani makwal kudi “dé waarék” wate, samuké nae dé wak? Kényi kudiké nae dé wak. Taale Krais Gotna gayéba dé giyaak kényi kékmaat. ¹⁰ Aga giyaan du male dé aga Gotna gayét gwaa-male waarék. Waare némaan ban rate akwi némaan duwat débu talaknak. Yate akwi taaléba rate akwi du taakwa wale raké dé yo.

¹¹ *Wan Krais dé déku du taakwaké yéknwun mu kwayu. Kés pulak nak pulak apa dé kwayu. Dé nak apa kwayédéka de las déku kudi kure yu. Dé nak apa kwayédéka de las déku yéba kudi wakweyo. Dé nak apa kwayédéka, déku jébaaba yaaladoké, de las kwatkwa rakwa du taakwat déké kudi wakweyo. Dé nak apa kwayédéka de las déku jébaaba yaalan du taakwaké miték véte derét yakwatnyu, déku jébaaké.

¹² Krais Jisas wani apa dé tiyao, naané Gotna du taakwat déku jébaaké yakwatnyénoké. De Krais Jisasna jébaaba yaale de déké jébaa miték yate

* **4:7:** Ro 12:3, 6 * **4:8:** Sam 68:18 * **4:11:** 1 Ko 12:28

deku mawuléba apa yate tédo déku kém apakélé yaduké, naané derét yakwatnyéké naané yo.

¹³ *Yatakne kukba naané Gotna nyaanké miték male sanévéknwute dérét miték male kutdénge nakurak mawulé male yate rasaakuké naané yo. Makwal baadi kukba némaan yadaran pulak, naané Gotna kémba rate taale makwal baadi radakwa pulak re, kukba némaan yaké naané yo, Kraisa naana mawuléba wulae apa yate tédékwa bege. Némaan ye dé pulak male raké naané yo.

¹⁴ *Dé pulak rate, naané makwal baadi pulak ramarék yaké naané yo. Makwal baadi kés pulak nak pulak mawulé yate kés kudi nak kudi véknwute kés mu nak mu de yo. Yadakwa pulak yate ramarék yaké naané yo. Nak du naanat kulé kudi wakwedo naané, makwal baadi véknwukwa pulak, wani kudi bari véknwumaék yaké naané yo. Wimut kutdéka rékaa mi gaga sépélak yeyé yeyadékwá pulak, naané wupmalemu kulé kudi véknwunaran naana mawulé sépélak téké dé yo. Naana mawulé waga témuké, nak du naanat kulé kudi wakwedo naané deku kudi bari véknwumarék yaké naané yo. Nak du naanat yénaa yatakne makwal baadit tébétdaran pulak, de naanat tébétmarek yaké de yo. ¹⁵ *Makwal baadi pulak ramarék yaké naané yo. Némaan du taakwa pulak raké naané yo. Rate du taakwaké mawulat kapére yate adél kudi wakwete raké naané yo. Waga yate naané Kraisa wale nakurak mawulé male yate kukba naané dé pulak raké naané yo. Dé kubu du dé ro, Gotna kémba rakwa

* **4:13:** Kl 1:28 * **4:14:** 1 Ko 14:20; Yi 13:9 * **4:15:** Ep 4:25

akwi du taakwaké. ¹⁶ *Duna sépékwaapa pulak naané ro. Duna maakna, maan taaba, apa, sépé wawo miték tédéka wani du apa yate dé miték tu. Miték tédékwa pulak, naané Kraiské miték sanévéknwukwa du taakwa déku kudi véknwute nak du taakwaké mawulat kapére yate apa yate miték raké naané yo. Krai naanat kutdu naané kés pulak nak pulak jébaa yate Gotna kémba rate yéknwun mawulé yate apa yate miték raké naané yo.

Krais Jisaské miték sanévéknwukwa du taakwa kulé mawulé kérae kulé du taakwa raké de yo

¹⁷ *Wakwewurén akwi kudiké sanévéknwute wuné gunat nak kudi wakwewuru guné miték véknwuké guné yo. Némaan Banna yéba wuné némaanba gunat wakweyo. Guné Gotké las kutdéngraré yakwa du taakwa rakwa pulak, tépa ramarék yaké guné yo. De kényi kápmaaba rakwa bakna muké de sanévéknwu. ¹⁸ Deku mawulé yékéyaak yadéka de kwatkwa ro. Radaka deku mawulé gaankété ye dé tu. Tédéka Got kwayédékwa kulé mawuléké kaapuk kutdéngrdan. ¹⁹ De kapéredi mawulé yate kés pulak nak pulak kapéredi mu de yo. De nak du taakwa wale kapéredi mu de yasaaku. Yate nyékéri las kaapuk yadakwa.

²⁰ Guné waga yamarék yaké guné yo. Naané Kraiské gunat yakwatnyéte naané waga yagunuké gunat kaapuk yakwatnyénan. ²¹ Déknyényba guné Krai Jisasna jébaaba yaalagunéka naané gunat déké adél kudi

* **4:16:** Kl 2:19 * **4:17:** Ro 1:21

yakwatnyék, guné déku du taakwa rate miték ragunuké. Yakwatnyénaka guné miték véknwuk. Waga wuné sanévéknwu. ²² *Yakwatnyénan kudi wan kéga: Guné yagunén kapéredi mawulé yagunén kapéredi muké wawo kuk kwayéké guné yo. Déknyényba kapéredi mawulé guna mawuléba wulae tédéka guné kapéredi muké mawulé yate guné miték kaapuk ragunén. Kapéredi mawulé kapéredi mu yasaakugunéran guné yalaggé guné yo. Bulaa wani kapéredi mawulé kapéredi muké wawo kuk kwayéké guné yo. ²³ Kwayétakne Gorét waatagunu dé gunéké kulé mawulé kwayéké dé yo. Wani kulé mawulé wan yéknwun mawulé male. ²⁴ Wani kulé mawulé kérae guné kulé du taakwa raké guné yo. Rate Gotna kudi véknwute dé pulak rate miték male raké guné yo. Rate yéknwun mu male yaké guné yo.

²⁵ *Bulaa wani kudiké mé sanévéknwu. Naané akwi Gotna kémba naané ro. Rate naané nakurak mawulé yaké naané yo. Yate guné yénaa yagunékwa kudi kulaknyényké guné yo. Gotna kémba rakwa nak du taakwat adél kudi wakweké guné yo. ²⁶ Guné rékaréka yagunéran jérawu yaké guné yo, guné kapéredi mu yamuké. Guné nak duwat rékaréka yagunéran, bari de wale kudi bulte rékaréka yagunékwa mawulé bari kulaknyénytakne, derét miték yaké guné yo. Nyaa dawulidu wekna rékaréka yagunéran guné widé kwaamarék yaké guné yo. Taale de wale kudi bulte rékaréka yagunékwa mawulé bari

* **4:22:** Kl 3:9-10; Ro 12:2 * **4:25:** Ep 4:15

kulaknyényké guné yo. Kulaknyénytakne guné widé kwaaké guné yo. ²⁷ Naané wekna rékaréka yanaran sal Seten naanat tébére kure yéké dé yo? Dé gunat tébére kure yémuké, guné rékaréka yagunékwa mawulé bari kulaknyényké guné yo.

²⁸ Sél yakwa du tépa sél yamarék yaké de yo. De yéknwun mawulé yate yéknwun jébaa male yaké de yo. Yate gwalmu las kérae gwalmu yamarék du taakwaké kwayéké de yo. ²⁹ *Guné nak du taakwaké kudi wakweké yate guné deké kapéredi kudi wakwemarék yaké guné yo. Nak du taakwana mawulat kutkalé yakwa yéknwun kudi male wakweké guné yo. Wakwete derét miték yaké guné yo.

³⁰ *Guné kapére mawulé yate kapéredi mu yagunéran Gotna Yaamabi kélik yadu déku mawulé kapére yaké dé yo, yagunén muké. Déku mawulé kapére yamuké, guné kapéredi mawulé yamarék yaké guné yo. Got déku Yaamabi débu gunéké kwayék, guné déku baadi ragunuké. Gotna Yaamabi guna mawuléba wulae tédéka guné kutdégék, Krais Jisas gwaamale giyae gunat kérae kure waarédu, guné dé wale apuba apuba miték rasaakugunéranké. Kutdégte guné kapéredi mawulé yamarék yaké guné yo.

³¹ *Yagunén kapéredi mawulé akwi kulaknyényké guné yo. Deké nyégi yagunékwa mawulé, derét waatigunékwa mawulé, rékaréka yagunékwa mawulé wawo kulaknyényké guné yo. Guné waaru waariyagunékwa, deké kapéredi

* **4:29:** Ep 5:4; Kl 4:6 * **4:30:** Ep 1:13-14 * **4:31:** Kl 3:8

kudi wakwegunékwa, deké kapéredi mawulé yagunékwa, waga yagunékwa kapéredi mawulé akwi kulaknyényké guné yo. ³²*Kulaknyénytakne guné guna du taakwat kutkalé yate deké mawulé lékgé guné yo. Guné Krai Jisasna jébaaba yaalagunék Got yagunén kapéredi mu yatnyéputiye dé wani muké tépa kaapuk sanévéknwudékwa. Yadékwaké, Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa gunat kapéredi mu yado, guné yadan kapéredi muké “Dékumuk” naate, guné wani muké tépa sanévéknwumarék yaké guné yo.

5

Naané nyaakaba rate yéknwun mu male yaké naané yo

¹ Got gunéké mawulat kapére yadéka guné déku baadi guné ro. Rate guna mawulé déku mawulé pulak téduké, guné sanévéknwuké guné yo. Sanévéknwute guné nak du taakwaké mawulat kapére yaké guné yo. ²*Krais Jisas naanéké mawulat kapére yate dé naanéké apa jébaa yate dé kiyaak. Kiyaadéka Got déku jébaaké dé yéknwun mawulé yak. Du las déknyényba kwaami viyae tuwe déké kwayédaka Got yéknwun yaama véknwute yéknwun mawulé yadén pulak, Got Krai Jisasna jébaaké dé yéknwun mawulé yak. Krai Jisas yadén pulak, guné nak du taakwaké mawulat kapére yaké guné yo.

* **4:32:** Kl 3:12-13 * **5:2:** Ga 2:20

³ Guné Gotna du taakwa rate guné kapéredi mawulé yamarék yaké guné yo. Nak du taakwa wale kapéredi mu yamarék yaké guné yo. Guna mawulé nak du taakwana gwalmuké génmarék yaké dé yo. Wani kapéredi mu yamarék yate wani muké wawo bulmarék yaké guné yo. ⁴ *Guné sépélak bulmarék yate kapéredi kudi bulmarék yaké guné yo. Kapéredi muké bulmarék yaké guné yo. Guné waga bulmarék yate, yéknwun kudi male wakwete, Gotké yéknwun mawulé yate déku yéba kevérekgé guné yo. ⁵ *Gunébu kutdéngek. Nak du taakwa wale kapéredi mu yakwa du taakwa kapéredi mawulé yakwa du taakwa wawo Gotna gayét yémarék yaké de yo. De Kraiss wale némaan du taakwa ramarék yaké de yo. Nak du taakwana gwalmuké génkwa du taakwa wawo Gotna gayét yémarék yaké de yo. De Kraiss wale némaan du taakwa ramarék yaké de yo. Deku mawulé nak du taakwana gwalmuké géndéran de Gotna yéba kevérekmarék yate deku yéba de kevéreknu.

⁶ *Kapéredi muké du taakwa las de wo, “Wan kapéredi mu kaapuk. Wan bakna mu.” Naate wate yénaa de yo. Guné wani du taakwana kudi véknwumarék yaké guné yo. Du taakwa wani kapéredi mu yate de Gotna kudiké kuk kwayu. Wani kapéredi mu yakwa du taakwat Got dé rékaréka yo. ⁷ Guné wani kapéredi mu yakwa du taakwa wale yeyé yeyamarék yate, yadakwa kapéredi mu yamarék yaké guné yo.

* **5:4:** Ep 4:29 * **5:5:** 1 Ko 6:9-10 * **5:6:** Ro 1:18

8 Déknyényba guné kapéredi mawulé yate gaankétéba guné rak. Bulaa guné Némaan Banna du taakwa rate yéknwun mawulé yate guné nyaakaba guné ro. Rate déku du taakwa radakwa pulak, guné miték sanévéknwute miték male raké guné yo. Waga rate guné kapéredi mu yamarék yaké guné yo. Kapéredi mu yakwa du taakwa wale yeyé yeyamarék yate, yadakwa kapéredi mu yamarék yaké guné yo. 9 Naané miték sanévéknwute miték male rate nyaakaba ranaran, naané yéknwun mawulé male yate yéknwun mu male yate adél kudi male wakweké naané yo. 10 *Guné Némaan Ban mawulé yadéran jébaaké sanévéknwuké guné yo. Sanévéknwute kutdénkte, wani jébaa male yaké guné yo. 11 Guné kapéredi mu yakwa du taakwa wale yeyé yeyamarék yate yadakwa kapéredi mu yamarék yaké guné yo. De Setenna kapéredi jébaa yate gaankétéba de ro. Rate de nak du taakwana mawulat kaapuk kutkalé yadakwa. Guné wani du taakwat wakweké guné yo, yadan kapéredi muké. Wakwegunu Got wani muké kélik yadékwaké kutdénké de yo. 12 Paakute yadakwa kapéredi muké kudi bulmarék yaké naané yo. Naané wani muké bulmuké nyékéri naané yo. 13 *Nyaa véte gaankété yakwa taaléba nyaaka yadéka de akwi mat miték védakwa pulak, guné de yadan kapéredi muké wani du taakwat wakwegunu de wani muké miték kutdénké de yo. 14 Guné waga wakwegunu sal de las yadan kapéredi mu kulaknyénytakne nyaakaba raké de yo? Waga radaranké du las keni

* 5:10: Ro 12:2 * 5:13: Ep 2:1

kudi de wakweyo:

Guné widé kwaakwa du taakwa, ligéne raapké guné yo.

Guné kiyaan du taakwa yadakwa pulak Gotna kudi véknwumarék yate, bulaa guné raapme Gotna kudi véknwuké guné yo.

Véknwugunu Kraiss gunat kutkalé yadu guné nyaakaba raké guné yo.

Waga de wakweyo, gaankétéba rakwa du taakwat.

¹⁵ Wakwewurén akwi kudi véknwute miték sanévéknwute miték male raké guné yo. Kwatkwa ramarék yate Gotké kutdénge miték raké guné yo. ¹⁶ *Kéni tulé wupmalemu du taakwa kapéredi mawulé yate wupmalemu kapéredi mu de yo. Guné yéknwun mu yéknwun jébaa male yaké guné yo. ¹⁷ Yate kwatkwa ramarék yate, Got mawulé yadéran jébaaké kutdénge, wani jébaa yate miték male raké guné yo.

¹⁸ *Guné waagété gu kate waagété yamarék yaké guné yo, dé guna mawulé yaalébaandéran bege. Guné waatagunu Gotna Yaamabi guna mawuléba wulae apa yate téte guna mawulat kutkalé yaké dé yo. Yadu yéknwun mawulé sékérekgé dé yo, guna mawuléba. ¹⁹ *Yadu guné Kraiss Jisasna jébaaba yaalan nak du taakwa wale jawe rate guné Némaan Ban Kraiské yéknwun mawulé yate déku yéba kevérekte déké gwaaré waaké guné yo. Gotna nyégaba kwaakwa kudi véte gwaaré waaké guné yo. Guna mawulé yéknwun yaduké guné wupmalemu gwaaré las

* 5:16: Kl 4:5 * 5:18: Ro 8:6, 13:13 * 5:19: Kl 3:16

wawo déké waaké guné yo. ²⁰ *Yéknwun mu gunéké yaadu kapéredi mu wawo gunéké yaadu naana Némaan Ban Jisas Krai naanat kutkalé yadékné sanévéknwute, guné apuba apuba naana yaapa Gotké yéknwun mawulé yate déku yéba kevéreké guné yo.

Taakwa yakwa du, du rakwa taakwa, kégaraké guné yo.

²¹ Guné Krai Jisaské miték sanévéknwute déku yéba kevéreké, guné déku jébaaba yaalan nak du taakwana kudi véknwute wadakwa pulak yaké guné yo.

²²⁻²³ *Guné taakwa, gunat wuné wakweyo. Némaan Ban Krai déku jébaaba yaalan du taakwa dé wale miték rasaakunoké, naanat kutkalé yate naanéké débu kiyaak. Kiyaadékné naané nakurak kémba rate déku sépé pulak naané ro. Krai Jisas némaan ban rate naané déku jébaaba yaalan du taakwaké miték védékwa pulak, du de deku taakwaké miték véké de yo. Védo guné taakwa, guné guna duna kudi véknwuké guné yo. ²⁴ Naané Kraisna jébaaba yaalan du taakwa nakurak kémba rate déku kudi miték véknwunakwa pulak, guné taakwa guna duna kudi miték véknwuké guné yo. Véknwute wadakwa pulak male yaké guné yo.

²⁵ *Guné du, gunat wuné wakweyo. Naané Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké mawulat kapére yate naanéké dé kiyaak. Yadén pulak, guné du, guna taakwaké mawulat kapére yate

* **5:20:** Kl 3:17; 1 Te 5:18 * **5:22-23:** Kl 3:18; 1 Pi 3:1; 1 Ko 11:3

* **5:25:** Kl 3:19

derét kutkalé yaké guné yo. ²⁶ *Krais Jisas naané déku jébaaba yaalan du taakwaké dé kiyaak, naané déku kudiké “Adél” naatakne déku yéba gu yaakwe Gotna méniba yéknwun du taakwa male ranoké. ²⁷ *Krais waga dé yak, naané déku jébaaba yaalan du taakwa akwi kapéredi mu akwi kapéredi mawulé wawo kulaknyénytakne yéknwun mawulé male yate déku méniba miték rate déku du taakwa male ranoké. ²⁸ Krais Jisas naané déku jébaaba yaalan du taakwaké mawulat kapére yadé kwa pulak, du deku taakwaké mawulat kapére yaké de yo. Du deku sépéké mawulat kapére yadakwa pulak, de deku taakwaké mawulat kapére yaké de yo. Du deku taakwaké mawulat kapére yate de deku sépéké mawulat kapére yo. ²⁹⁻³⁰ *Du taakwa de deku sépéké de miték vu. Deku sépéba kapéredi mu las kaapuk yadakwa. Yadakwa pulak, Krais naané déku jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu, naané déku sépé pulak ranakwa bege.

³¹ *Wakwewurén kudiké kényi kudi dé kwao Gotna nyégaba: Du déku néwepat kulaknyénytakne taakwa ye bét nakurakba raké bét yo. Rate nakurak sépé ye raké bét yo. ³² Kéga wuné wo. Wani kudi wan némaa kudi. Aja kudi wani kudiba dé kwao. Wani kudi naanat dé yakwatnyu, Krais naané déku jébaaba yaalan du taakwaké wawo. Du déku taakwa wale nakurak sépé ye rabétkwa pulak, naané Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwa dé wale nakurakba naané ro.

* 5:26: Yi 10:10 * 5:27: 2 Ko 11:2 * 5:29-30: 1 Ko 12:27

* 5:31: Jen 2:24

33 Wani kudi guné ké wawo dé naanat kéga yakwatnyu. Guné du, guna sépé ké mawulat kapére yaguné kwa pulak, guna taakwaké mawulat kapére yaké guné yo. Guné taakwa, guna duna kudi véknwute deku yéba kevé ré ké guné yo.

6

Baadi, nēwepa, guné kéga yaké guné yo

1 *Guné baadi, Némaan Ban Krai Jisna jébaaba yaale rate guné guna nēwepana kudi véknwute wadakwa pulak apuba apuba yaké guné yo. Waga yaguné ran wan yéknwun.

2-3 *Waga yaguné ranké Gotna nyégaba kéní kudi dé kwao: Guné guna nēwepana yéba kevé ré kte deku kudi miték véknwuké guné yo. Déknyényba Got wani apa kudi dé naana képmawaara Mosesnyét wakwek, Gotna du taakwat waga wakwe duké. Wakwete dé kudi las wawo kéga wakwek, “Guné waga yaguné ran guné miték rate wupmalemu kwaaré raké guné yo, kéní képmaba. Wan adél.” Naate dé Got Mosesnyét wakwek.

4 *Guné nēwepa, guna baadi yéknwun mawulé yate miték rate rékaréka yamarék yadoké, guné derét némaanba waatimarék yaké guné yo. Guné dé ké miték véte derét Némaan Ban Krai Jisna kudiké yakwatnyéké guné yo, de miték radoké.

Jébaa yakwa du taakwa, jébaaké téségé kwa du, kéga yaké guné yo

* 6:1: Kl 3:20 * 6:2-3: Eks 20:12 * 6:4: Kl 3:21

⁵ *Guné nak duna jébaa yakwa du taakwa, guné guna jébaaké téségékwa duna kudi miték véknwuké guné yo. Véknwute deké sanévéknwute deku yéba kevéreké guné yo. Kraisna kudi miték véknwugunékwa pulak, guna jébaaké téségékwa duna kudi miték véknwuké guné yo. ⁶ Véknwute wadakwa pulak apuba apuba yaké guné yo. De gunéké yéknwun mawulé yadoké, guné guna jébaa védakwa tulé male wadakwa pulak yamarék yaké guné yo. Guna jébaa vémarék yadakwa tulé, guna jébaa védakwa tulé wawo, wadakwa pulak yaké guné yo. Waga yate guné Kraisna jébaa yakwa du taakwa rate jébaa yaké guné yo. Yéknwun mawulé yate, Got mawulé yadékwá pulak yate, yéknwun jébaa male yaké guné yo. ⁷ Guné kutdéngek. Guné guna némaan duké male jébaa kaapuk yagunékwa. Guné jébaa yate naana Némaan Ban Krais Jisaské wawo guné jébaa yo. Waga kutdénge guné yéknwun mawulé yate yéknwun jébaa male yaké guné yo. ⁸ *Mé sanévéknwu. Naana Némaan Ban Krais gwaamale giyae akwi du taakwa yadan yéknwun jébaa kaataké dé yo. Nak duna kudiba véknwute wadakwa pulak jébaa yakwa du taakwa, deku mawuléba sanévéknwute mawulé yadakwa jébaa yakwa du taakwat wawo, yadan yéknwun jébaa kaataké dé yo. Waga kaatadéranké sanévéknwute guné yéknwun jébaa male yaké guné yo.

⁹ *Guné jébaaké téségékwa du, guna jébaa yakwa du taakwa gunéké yéknwun mawulé

* 6:5: Kl 3:22-23; Ta 2:9

* 6:8: Kl 3:24-25

* 6:9: Kl 4:1

yadaran pulak, guné deké yéknwun mawulé yaké guné yo. Mé sanévéknwu. Guna Némaan Ban wan deku Némaan Ban wawo. Dé déku gayéba rate nakurak mawulé dé yo, akwi du taakwaké. Dé Némaan Ban rate akwi du taakwaké sanévéknwute dé deké miték vu. Waga védékwaké sanévéknwute, guné guna jébaa yakwa du taakwaké miték téségéte derét kwekére kudi wakweké guné yo. Waga yagunu de wup yamarék yaké de yo.

Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwa waariyakwa du taakwa pulak de ro

¹⁰ Wuné kudi kéga wakwebutiké wunék. Mé véknwu. Naana Némaan Ban Krais Jisas apat kapére yate dé naanéké apa tiyao. Guné dé wale nakurak mawulé yate dérét apa kérae guna mawuléba apa yate miték téké guné yo. ¹¹ *Got naanéké dé kés apa nak apa tiyao. Wani apa wan waariyanakwa mu pulak. Wani apa dé tiyao, naané Seten wale waariyanoké. Guné wani apa akwi kéraaké guné yo, Seten gunat yénaa yate gunat tébétmuké. ¹² Maama wale naané waariyo. Wani maama wan kéni kápmaaba rakwa du kaapuk. Wani maama wan Setenna du taakwa. Naané awuréba rakwa akwi kutakwa wale naané waariyo. Kapéredi mu yakwa némaan du taakwa, kubu du, kéni kápmaaba rate gaankétéba apa yakwa mu, de wale naané waariyo. ¹³ *Waga waariyate guné Got kwayédéka waariyagunékwa mu akwi kéraaké guné yo. Kérae, guna maama

* **6:11:** Je 4:7; 1 Pi 5:8-9 * **6:13:** 2 Ko 10:4

gunat viyaaké yaado, guné apa ye tété waariyaké guné yo. Waariyagunu gunat yaalébaanmarék yaké de yo. Yado guné apa yate miték téké guné yo.

¹⁴ *Guné Seten wale waariyaké yate Got kwayédéka waariyagunékwa mu akwi kérae apa yate téké guné yo. Waariyakwa du waariyaké nae de apa baagwi nyaaméba giyu. Gotna kudi wan wani baagwi pulak. Guné wani adél kudi kéraagunu dé guna mawuléba téké dé yo.

Waariyakwa du waariyaké yate de kapat yadan baapmu wut kusado, maama viyaado deku vi deku waratapba wulaamuké. Yéknwun mu yagunékwa paaté wan wani baapmu wut pulak. Guné yéknwun mawulé yate yéknwun mu male yaké guné yo.

¹⁵ Guné kuldéngék. Krai Jisas naanat kutkalé yate naanékiyaadékiyaa bulaa Got naanat kaapuk rékaréka yadékiyaa. Yadékiyaa naané Got wale nakurak mawulé yate miték ro. Waga ranakwaké guné nak du taakwat wani yéknwun kudi wakweké guné yo. Waariyakwa du maamba su kusade miték tédakiyaa pulak, guné nak du taakwat wani yéknwun kudi wakwete apa yate miték tésaakuké guné yo.

¹⁶ Waariyakwa du waariyaké yate de waaké kuru, maama viyaado deku vi deku sépéba wulaamuké. Krai Jiské miték sanévéknwugunékwa mawulé wan guna waaké pulak. Seten guna mawulé yaalébaanké nae dé gunat viyaaké dé yo. Yate dé gunéké kés

* **6:14:** 1 Te 5:8

pulak nak pulak kapéredi mawulé kwayéké dé yo. Kwayéte dé pérés kwalpék kérae gunat viyaadé kwa pulak yaké dé yo. Wani pérés yaa pulak dé yaanu. Seten gunéké kwayédéran kapéredi mawulé yaa yaankwa pérés yadé kwa pulak guna mawulé yaalébaanmuké, guné Krai Jisaské miték sanévéknwuké guné yo.

17 *Waariyakwa du waariyaké yate de kapat yadan maakna saap de saapmu, maama deku maaknaba viyaamuké. Guné kutdengék. Déknyényba Got Setenna taababa gunat dé kéraak, guné dé wale apuba apuba miték rasaakugunuké. Got yadén jébaa wan kapat yadan maakna saap pulak. Guné Got yadén jébaaké sanévéknwute apa ye miték tésaakuké guné yo.

Waariyakwa du waariyaké yate de kulaa kuru, maamat viyaaké. Gotna Yaamabi gunat dé yakwatnyu, Gotna kudiké. Gotna kudi wan waariyadakwa kulaa pulak. Guné déku kudi miték véknwute apa yate tégunu Seten gunat yaalébaanmarék yaké dé yo.

18 *Guné waga miték tésaakuké mawulé yate apuba apuba Got wale kudi bulké guné yo. Bulte guné dérét waataké guné yo, dé gunat kutkalé yaduké. Gotna Yaamabi guna mawuléba wulae tédu apuba apuba Got wale kudi bulké guné yo. Gaan nyaa yéknwun mawulé yate Got wale kudi bulké guné yo. Dé wale kudi bulmuké wulkiyaa yamarék yaké guné yo. Dé déku akwi du taakwat kutkalé yaduké, guné dérét waatasaakuké guné

* 6:17: Yi 4:12 * 6:18: Lu 18:1

yo. ¹⁹ *Dé wunat wawo kutkalé yaduké, dérét waatasaakuké guné yo. Guné kéga Gorét waatagunuké wuné mawulé yo. Got wunat kutkalé yate yéknwun mawulé tiyaadu wuné wup yamarék apa yate, nak du taakwat Got déknyényba paakudén kudi wakweké wuné yo. Wakwewuru de wawo wani yéknwun kudi kutdénké de yo, Krajs Jisaské. ²⁰ Krajs Jisas dé kapmu dé wunat wakwek, déku kudi wakwewuruké. Wuné wakwewuréka déku maama kélik yate raamény gaba wunat kusola taknadak wuné raamény gaba wuné ro. Rate wuné wup yamarék apa yate déku kudi derét miték male wakwewuruké, guné Gorét waatasaakuké guné yo.

Got dérét kutkalé yaduké Pol dé dérét waato

²¹⁻²² *Mawulat kapére yanakwa du Tikikasnyét wunébu wak, dé gunéké yéduké. Dé naané wale rate naana Némaan Ban Jisas Krajsna jébaa miték yakwa du dérét wunébu wak, dé gunéké yéduké. Dé ye yawurékwa jébaaké, rawurékwaké wawo, gunat wakweké dé yo. Wakwedu guné naané ranakwaké kutdénké guné yo. Yagunu dé guna mawulat kutkalé yaké dé yo. Dé waga yaduké wunébu dérét wak.

²³ Némaan Ban Jisas Krajs guné déku jébaaba yaalan du taakwaké yéknwun mawulé kwayéte naana yaapa Got gunéké yéknwun mawulé kwayéké dé yo. Kwayédu guné Gotké miték sanévéknwusaakute guna du taakwa wale miték rate déké mawulat kapére yaké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

* **6:19:** Kl 4:3-4 * **6:21-22:** Kl 4:7

24 *Naana Némaan Ban Jisas Kraiské mawu-
lat kapére yasaakukwa akwi du taakwaké Got
mawulé lékte derét kutkalé yaké dé yo. Waga
yaduké wuné dérét waato.

Wani wuné wakwebutik.

* **6:24:** 1 Pi 1:8

Gotna Kudi
The New Testament in the Maprik dialect of the
Ambulas Language
Nupela Testamen long tokples Maprik long Niugini
copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Maprik) (Ambulas)

Dialect: Maprik

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b436d84b-26dc-54d0-bff0-26a2d25c90de